

своитѣ просвѣтни дѣла. Царь Борисъ се зарадвалъ безкрайно, че господъ му изпраща тия свети люде, каквито му били най-нуждни: учители и просвѣтителѣ.

Славянското четмо и писмо и проповѣдитѣ на роденъ езикъ били слушани жадно отъ царь Бориса, боляритѣ и народа.

Следъ като ученицитѣ на Методия прекарали известно време въ българската столица Преславъ, царь Борисъ решилъ да изпрати Климента въ Македония. Той искалъ Климентъ да се отдаде изцѣло на божието дѣло.

Презъ 886 година Климентъ пристигналъ въ областъта Кутмичевица — западна Македония и Албания. Тамъ Климентъ отишелъ като учителъ и проповѣдникъ на словото божие на славянски и останалъ до края на живота си въ Македония.

Споредъ думитѣ на неговия животописецъ, Климентъ обучавалъ на славянска писменостъ малки и голѣми.

„Ннкога не го видѣхме празенъ, пише за него животописецътъ, защото дене и ноще той обучаваше. На едни показваше образа на буквитѣ, на други разясняваше смисъла на написаното, а на трети управляваше ржцетѣ да пишатъ, или се отдаваше на молитва, занимаваше се съ четене или пишеше книги“.

Свети Климентъ съ тая своя дейностъ се явилъ като единъ отъ първитѣ просвѣтителѣ на българския народъ. Той е билъ по това време единъ отъ най-ученитѣ и просвѣтени люде. Преди хиляди години, когато цѣли народи сж били неграмотни, когато и царетѣ дори не знаели да четатъ и пишатъ, свети Клементъ научилъ нѣколко хиляди свои сънародници да четатъ и пишатъ на своя езикъ и проповѣдвалъ христовото учение на славянски езикъ.

Следъ смъртъта на царь Бориса, синъ му царь Симеонъ оценилъ още повече дѣлото на Климента и го въздигналъ въ чинъ епископъ. Той билъ въздигнатъ за „първи епископъ на български езикъ“. Той ималъ право да полага за свещеници избрани отъ него люде и разширилъ още повече дѣлото на народната просвѣта.

Презъ 893 година билъ изпратенъ и Наумъ въ помощъ на Климента за учителъ и ржководителъ на книжовната школа въ Охридъ и Дѣволъ. И двамата духовни братя поели задружно работата.

Презъ това време Климентъ съставилъ, написалъ и превелъ много поучителни и похвални слова. Той съставилъ житията на светитѣ братя Кирилъ и Методий.

Като учителъ на народа, Климентъ се грижилъ изцѣло за своя народъ и неговото добруване. Презъ това време цѣла България била обрасла съ диви дървета и нѣмало полдове за ядене. Климентъ пренесълъ отъ гръцкитѣ земи всѣкакви плодни дръвчета и съ присаждане облагородилъ много отъ дивитѣ.

Свети Климентъ се грижилъ много да умножи бедната старобългарска книжнина, като замѣсти гръцкитѣ свещенни книги. За това той съставилъ за всички празници прости и ясни слова, които нѣмали нищо трудно за разбиране.

„Тѣ бѣха достѣпни дори за най-простия българинъ“, пише неговиятъ животописецъ. „Чрезъ тѣхъ той кърмѣше душитѣ на най-